

Nr 41.

Ankom till riksdagens kansli den 6 juni 1940 kl. 5 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för avvägbringande av effektivare kronouppbörd och skärpt kontroll därå.

I en den 24 maj 1940 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 279, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, anhållit om riksdagens yttrande angående de av föredragande departementschefen i nämnda protokoll förordade förslagen till åtgärder för avvägbringande av effektivare kronouppbörd och skärpt kontroll därå.

I skrivelse den 6 mars 1940, nr 71, har riksdagen, med anledning av vad riksdagens år 1939 församlade revisorer anført beträffande behovet av en effektivare skatteinbetalning och skärpt kontroll däröver, anhållit, att Kungl. Maj:t ville till prövning av innevarande års riksdag framlägga förslag till vinnande av effektivare åtgärder i fråga om betalningen och redovisningen av å kronoskattesedel upptagna utskylder ävensom till den förstärkning av kontrollen på detta område, som i samband därmed prövades erforderlig.

Genom beslut den 8 mars 1940 har Kungl. Maj:t uppdragit åt riksräkenskapsverket att, med beaktande av vad i riksdagens skrivelse anført, verkställa utredning och skyndsamt inkomma med förslag till omedelbara åtgärder för effektivisering av kronouppbördens samt till förstärkning av kontrollen över denna.

Riksräkenskapsverket har i skrivelse den 20 april 1940 avgivit infordrat utlåtande samt framlagt förslag i ämnet. Beträffande innehållet i ämbetsverkets utlåtande tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen sid. 3—8.

I anledning av riksräkenskapsverkets förslag har *departementschefen* i statsrådsprotokollet anført följande:

»I det föreliggande ärendet ha påtalats vissa brister i skatteindrivningsförfarandet och kontrollen därå. Även i tidigare sammanhang ha dessa brister uppmärksamrats och åtgärder för deras avhjälpande bragts under övervägande. Hithörande spörsmål ha ingående behandlats av 1936 års uppbörds-kommitté, som med utgångspunkt från en omläggning av uppbördsväsendet och folkbokföringen föreslagit åtskilliga av riksräkenskapsverket nu omför-mälda åtgärder till förbättring av skatteindrivningen. I det föreliggande ärendet har riksräkenskapsverket yttrat sig om möjligheten att, i avvaktan på en allmän uppbörds- och folkbokföringsreform, genomföra partiella reformer i den riktning kommittén föreslagit. Då ämbetsverket därvid haft att utgå från den nuvarande förvaltningsorganisationen på dessa områden, har det, enligt vad ämbetsverket framhållit, funnits nödvändigt att så långt

möjligt undvika ett betungande av de lokala myndigheterna med nya arbetsuppgifter i samband med redovisningen av utskylderna och att i främsta rummet förlägga nytillkommande arbetsuppgifter till den av ämbetsverket utövade centrala kontrollen.

Riksräkenskapsverket har närmast förordat *dels* anordnande inom ämbetsverket av uppbördsstatistik, grundad på de från länsstyrelserna ingående redogörelserna, i vissa avseenden kompletterade, *dels* ändrad avfattning av hindersbevisen, *dels* ock meddelande av föreskrifter om särskilda åtgärder gentemot vissa tjänstemän, som försumma sin egen skattebetalning.

Främst med tanke på den vikt, som i nuvarande läge måste tillmätas uppbördsväsendets effektivitet, och de ökade svårigheter, vilka kunna väntas bli följden av beskattningens skärpning, anser jag mig för egen del kunna förordna, att man utan att avvakta lösningen av de allmänna uppbördsväsendet berörande spörsmålen vidtager provisoriska åtgärder för att *dels* åvägabringa ett bättre utgångsmaterial för riksräkenskapsverkets kontroll å kronoskatteuppbörden och *dels* avhjälpa vissa mera påfallande brister i det nuvarande indrivningssystemet.

Åt riksräkenskapsverket bör således uppdragas att föranstalta om upprättande av uppbördsstatistik i huvudsaklig överensstämmelse med den i ämbetsverkets utlåtande innefattade planen. De redogörelser angående uppbörden, som enligt uppbördsreglementet eller andra gällande föreskrifter skola insändas till riksräkenskapsverket, böra för angivna ändamål kompletteras. För att underlätta en lämplig anpassning efter vunna erfarenheter bör det uppdragas åt riksräkenskapsverket att — med avseende å uppbörden såväl å landet som i städerna — meddela erforderliga föreskrifter om den utvidgade uppgiftsskyldigheten.

Av synnerlig vikt är att myndigheterna vederbörligen iakttaga den i § 27 uppbördsreglementet förekommande bestämmelsen, att balanslängd skall upptaga noggrann uppgift om de åtgärder som vidtagits och om det hinder som mött för indrivningen i fråga om utskylder, som äro beroende på åtgärd inom vederbörande distrikt eller stad. Enligt vad av riksräkenskapsverkets yttrande framgår ha vissa brister härutinnan förmärkts, vilka givit ämbetsverket anledning att i utsänt cirkulär meddela anvisningar i ämnet. Då det synes kunna förväntas, att rättelse skall kunna vinnas på denna väg, lär någon Kungl. Maj:ts åtgärd i detta hänseende tills vidare icke vara påkallad.

Fastställande av formulär för hindersbevis i enlighet med vad uppbördskommittén föreslagit torde böra ankomma på blankettkommissionen, som i fråga därom bör samråda med riksräkenskapsverket.

Vad angår frågan om skärpningen av kontrollen å vissa tjänstemäns skattebetalning synes det lämpligen böra åläggas uppbördsmyndigheterna att hålla hand över att tjänstemän som ha att taga befattning med uppbörd fullgöra sin egen skattskyldighet. Riksräkenskapsverket torde böra bemyndigas att, med beaktande av vad uppbördskommittén i ämnet anført, meddela närmare anvisningar om de åtgärder myndigheterna i sådant syfte böra vidtaga.

Till förstärkning av riksräkenskapsverkets organisation med hänsyn till utvidgningen av skattekontrollen har ämbetsverket föreslagit nyinrättande av ett antal extra ordinarie befattningar, däribland en förste revisorsbefattning, samt anvisande av särskilda medel, för nästa budgetår beräknade till 30.000 kronor. För egen del anser jag väl förhållandena påkalla en ökning av den arbetskraft som inom ämbetsverket användes för skattekontrollen. Med hänsyn till det rådande läget synes dock en utbyggnad av organisationen icke nu böra företagas. Behovet av ökad arbetskraft för skattekontrollen torde under nästa budgetår böra tillgodoses genom provisoriska personaldispositioner, vilka i princip böra hållas inom ramen av den nuvarande

personalorganisationen. En lösning efter angivna linjer synes kunna underlättas genom jämkning i ett eller annat hänseende i de restriktioner, som för närvarande inom ämbetsverket tillämpas i fråga om förordnande av vikarier för befattningshavare, vilka tagas i anspråk för militärtjänst eller för av krisläget betingade civila arbetsuppgifter. Frågan om behovet av förstärkning av de för budgetåret anvisade avlöningsmedlen torde sålunda böra upptagas till bedömande först om så längre fram skulle visa sig oundgängligen nödvändigt.»

Utskottet.

Frågan om vidtagande av åtgärder för åvägabringande av större effektivitet vid uppbörden och indrivningen av kronoutsylder är av synnerlig vikt. Särskilt starkt gör sig kravet på ett förbättrat resultat av uppbörden och indrivningen av kronoutsylder gällande i nuvarande statsfinansiella läge. De nu framlagda, av departementschefen förordade förslagen innebära ett led i strävandena att ernå ett bättre uppbördsresultat. Enligt utskottets mening kan dock icke någon mera avsevärd förbättring på uppbörds- och indrivningsväsendets område vinnas, förrän en genomgripande reform av det nuvarande uppbörds- och skattebetalningssystemet blivit genomförd. Det är alltså angeläget, att en sådan reform snarast genomföres. De nu föreslagna åtgärderna synas därför böra betraktas allenast såsom provisoriska, i avbidan på att nämnda reform kommer till stånd. Ur denna synpunkt har utskottet intet att erinra mot de förevarande förslagen. Utskottet förutsätter emellertid, att erforderliga medel komma att ställas till myndigheternas förfogande för att för dem möjliggöra effektiva åtgärder på ifrågavarande område. Särskilt betydelsefullt synes utskottet vara, att riksräkenskapsverket för sin övervakande och granskande verksamhet erhåller den personal, som kan befinnas erforderlig.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 279, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t meddela, att riksdagen för sin del icke har något att erinra mot de förslag till åtgärder, som av departementschefen förordas för åvägabringande av effektivare kronouppbörd och skärpt kontroll därå.

Stockholm den 6 juni 1940.

På bevillningsutskottets vägnar:

IVAR ANDERSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Johan Bårg, Viktor Larsson, Wahlmark, Sköldén, Sjödahl, Elon Andersson, Velandér, Gustaf Björkman*, Robert Berg och Sylwan; samt

från andra kammaren: herrar Anderson i Norrköping, Lövgren, Björklund, Olsson i Gävle, Andersson i Dunker, Ericson i Boxholm, Sandberg, Werner i Hultsfred, Lundell och Andersson i Vigelsbo.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.